

Rond het afkalven

Twee droogstandgroepen beter dan één

Op bedrijven met hoogproductieve dieren is het verschil tussen het droogstandrantsoen en het melkveerantsoen groot. Om dat verschil te overbruggen schakelde het hightechbedrijf drie jaar geleden om van één naar twee groepen droogstaande koeien.

Het hightechbedrijf van de Waiboerhoeve in Lelystad heeft als doel een lage kostprijs per kg melk. Via een één-box automatisch melksysteem melkt het bedrijf ruim 800.000 kg per jaar. Medio 2000 is de groep met droogstaande koeien gesplitst in twee voergroepen. Aanleiding hiervoor was een te hoge melkziekte-incidentie van 14 procent. Koeien kwamen na het afkalven slecht op gang en de conditiescore daalde te snel en te veel in het begin van de lactatie.

Conditie-score

De lichaamsconditiescore geeft een inschatting van de vetreserves van de koe. Koeien moeten bij voorkeur met conditie 3 tot 3,5 de droogstand beginnen en die conditie houden tot afkalven. Vooral koeien met een te ruime conditie (meer dan 4) geven naderhand veel problemen, want deze dieren nemen minder voer op dan koeien met een lagere conditiescore. Na het afkalven leidt dit tot een grotere afbraak van lichaamsreserves en daarmee een grotere kans op leververvetting, melkziekte en andere stofwisselingsstoornissen. Koeien mogen tijdens de droogstand niet afnemen in gewicht want dat heeft dezelfde negatieve gevolgen. 'Voeren naar behoefte' van een droge koe kan beter wanneer er twee voergroepen zijn.

Tabel 1 – Rantsoensamenstelling droogstaande koeien op het hightechbedrijf in 2002 (in procenten op drogestofbasis)

voedermiddel	groep 1	groep 2
graskuil	47	42
snijmaïs	33	39
stro	19	11
krachtvoer/mineralen	1	8
VEM per kg ds	830	882

Droge koeien in twee tot drie fasen voorbereiden op rantsoen na afkalven

Twee groepen

De eerste voergroep bestaat uit koeien van acht tot drie weken vóór de verwachte kalfdatum. Tijdens deze periode dient de drogestofopname zo hoog mogelijk te blijven. Aan de energiebehoefte van de koeien is echter snel voldaan. Om de energiedichtheid van het rantsoen te verlagen zijn stro of gedorst hooi goede ruwvoerders tijdens deze periode. Veel vulling en weinig inhoud: 800 VEM per kg droge stof is voldoende.

De laatste drie weken voor afkalven hebben de droge koeien meer aandacht nodig. Het rantsoen in de laatste weken voor afkalven moet de droge koe voorbereiden op het rantsoen van de melkgevende koeien. In deze periode moet het aanspreken van lichaamsreserves zo lang mogelijk worden uitgesteld en daarom is het noodzakelijk een hoge voeropname te realiseren. Een hoge voeropname voor afkalven stimuleert de voerop-

Vragen?

Cees Jan Hollander

Léon Šebek

Voor vragen over dit artikel kunt u aanstaande maandag tussen 12.00 en 13.00 uur telefonisch contact opnemen met de auteur(s) door te bellen naar : 0320-293211.

name na afkalven, wat leidt tot een minder negatieve energiebalans waardoor de koe makkelijker kan produceren. In de praktijk blijkt dit echter lastig te zijn, vanwege de toenemende ruimte die de baarmoeder in de koe inneemt. Het realiseren van een hoge voeropname kan door de helft van het ruwvoerrantsoen van de melkgevende koeien te mengen met het droogstandrantsoen van de groep begin droogstand. Het ruwvoerrantsoen komt dan uit op meer dan 850 VEM per kg droge stof en de pensmicroben kunnen zich alvast aan het nieuwe rantsoen aanpassen.

Een week voor de verwachte kalfdatum kunnen de droge koeien naar de melkgevende koeien verplaatst worden en kan de krachtvoergift worden opgebouwd naar 1 à 1,5 kilo op de dag van afkalven.

Minder problemen

Tabel 1 geeft de rantsoensamenstelling voor de twee droogstandgroepen. Sinds in twee groepen wordt gevoerd, komen voedingsproblemen rondom het afkalven veel minder voor. De melkziekte-incidentie is gedaald van 14 naar 8 procent, er zijn minder opstartproblemen na afkalven en de conditiescores liggen dicht bij de streefwaarden. Daar staat tegenover dat het werken met twee droogstandgroepen meer arbeid vraagt.

Ing. C. J. Hollander, vakdeskundige PV
Dr. ing. L. B. J. Šebek, onderzoeker PV